



Norges
nasjonalparker

14/01/2025

Rapport

Årsrapport 2024

Nasjonalparkstyret for Reinheimen



Kolofon

Utførande institusjon

Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Kontaktperson

Sekretariatet

Utgjevar

Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Forfattar(e)

Kristine Sørli og Mari Melbø Rødstøl

Tittel

Årsrapport 2024 Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Samandrag

Reinheimen nasjonalpark med landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen og Brettingsmoen naturreservat, vart oppretta i 2006. I 2020 fekk Nasjonalparkstyret overført forvaltningsmyndigheit for 4 ytterlegare naturreservat; Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie. Nasjonalparkstyret for perioden 2024-2027 vart oppnemnd av miljødirektoratet i brev av 09.02.24. Det er tilsett to nasjonalparkforvaltarar som utgjer sekretariatet for nasjonalparkstyret, og som står for den daglege drifta av verneområdet. Forvaltarane er tilsett av Statsforvaltaren i Innlandet, men er lokalisert på kvar sin side av verneområdet, med kontorplass på Norsk fjellsenter i Lom og på Norsk tindesenter i Åndalsnes. Årsmeldinga gir ei framstilling av nasjonalparkstyret sitt arbeid i 2024, saksmengda, aktuelle tiltak og prosjekt, om bruken av områda, og dei naturfaglege tilhøva og forvaltningsmessige utfordringar i Reinheimen og tilhøyrande landskapsvernområde.

Framsidefoto: Nasjonalparkstyret for Reinheimen ved hovudinnfallsport Billingen 18.06.24

Innhold

1 Verneområda - status.....	4
2 Aktørar i verneområda	4
2.1 Nasjonalparkstyret.....	4
2.2 Nasjonalparkforvaltarar.....	5
2.3 Naturoppsynet	6
2.4 Andre sentrale myndigheiter.....	7
2.5 Bruken av verneområda	7
2.6 Sentrale dokument	9
3 Arbeid i nasjonalparkstyret	10
3.1 Møter og saker	10
3.2 Økonomi	12
3.3 Ulovlege tiltak, regelbrot	13
3.4 Andre utval	14
4 Informasjonsarbeid	15
5 Tiltak og prosjekt.....	17
5.1 Billingen	17
5.2 Bjorli	19
5.3 Trollveggen, Eiafossen	19
5.4 Kløvstien	22
5.5 Slettvikane	23
5.6 Formidlingsprosjekt – villrein	24
5.7 Scenarioanalyse - villrein.....	25
5.8 Skjøtsel	25

1 Verneområda - status

Reinheimen nasjonalpark og landskapsvernområda Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen og Tafjorden-Reindalen, og Brettingsmoen naturreservat vart oppretta i statsråd 24.11.2006.

Verneforskriftene set dei juridiske rammene for forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen for Reinheimen vart godkjend i 2010, og utarbeidd i to fasar med brei prosess i alle dei 6 kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Fjord (i 2010 Norddal).

Forvaltningsplan trekkjer opp retningslinjene for forvaltning av verneområda, og presiserer og utdjuar verneforskriftene. Forvaltningsplan tek og omsyn til krav om likebehandling i saker av lik karakter. Formålet med vernet er retningsgjevande for forvaltninga av områda.

Miljødirektoratet har frå 01.03.2020 delegert forvaltningsmyndigheit til Nasjonalparkstyret for 4 naturreservat:

Forskrift 27. juni 2003 nr. 827 om vern av Muldalslia naturreservat i Fjord kommune

Forskrift 27. juni 2003 nr. 834 om vern av Slettsvaet naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 17. desember 1999 nr.1443 om vern av Vermedalen naturreservat i Rauma kommune

Forskrift 25. januar 2013 nr. 104 om vern av Einstullie naturreservat i Skjåk kommune

Oppsynsarbeid, skjøtsel, rettleiing og informasjon skal fremje formålet med vernet.

2 Aktørar i verneområda

2.1 Nasjonalparkstyret

Forvaltningsmyndigheita for Reinheimen nasjonalpark og tilhøyrande landskapsvernområde vart overført frå kommunane; Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Norddal, til nasjonalparkstyret for Reinheimen, hausten 2012.

Nasjonalparkstyret vart oppretta i 2013, der Miljøverndepartementet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre. Nasjonalparkstyret består av ein representant frå kvar kommune og fylkeskommune med areal i verneområda, og ein representant frå

Reinheimen- Breheimen Villreinutval. Funksjonsperioden for styret følgjer kommunestyre- og fylkestingsperioden.

Miljødirektoratet oppnemnde representantar til nasjonalparkstyre for styreperioden 2024 - 2027 i brev 09.02.2024. Nasjonalparkstyret for Reinheimen konstituerte seg i styremøte 4.mars 2024.

Styret for perioden 2024-2027:

Rolle	Ordinært medlem	Varamedlem	Representantar
leiar	Terese Jemtegård Moen	Jens Einar Aklestad	<i>Fjord kommune</i>
nestleiar	Mariann Skotte	Audun Holsbrekken	<i>Lesja kommune</i>
styremedlem	Kristian Frisvold	Ragnhild Sjurgard	<i>Lom kommune</i>
styremedlem	Morten Kielland	Edel Kveen	<i>Skjåk kommune</i>
styremedlem	Åsta Røhr Kleiven	Harald Svee Bjørndalen	<i>Vågå kommune</i>
styremedlem	Jan Peter Valde	Yvonne Wold	<i>Rauma kommune</i>
styremedlem	Inger Line Flydal	Vidar Vange	<i>Reinheimen-Breheimen villreinutval</i>
styremedlem	Dordi Boksasp Lerum	Per Ivar Lied	<i>Fylkestinget i Møre og Romsdal</i>
styremedlem	Hans Kristian Enge	Bente Fossum	<i>Fylkestinget i Innlandet</i>

Arbeidsutvalet (AU-Reinheimen) er oppretta med følgjande medlemmar:

Rolle	Ordinært medlem
leiar	Terese Jemtegård Moen
nestleiar	Mariann Skotte
medlem	Morten Kielland
varamedlem	1. vara Jan Peter Valde 2. vara Åsta Røhr Kleiven

Personalansvar for sekretariatet, arkiv- og økonomifunksjon til nasjonalparkstyret for Reinheimen ligg hos Statsforvalteren i Innlandet.

2.2 Nasjonalparkforvaltarar

To nasjonalparkforvaltarar utgjer sekretariatet til Nasjonalparkstyret for Reinheimen. *Kristine Sørli* har vore tilsett som nasjonalparkforvaltar sidan 2014, med kontor på Norsk fjellsenter i Lom. *Mari Melbø Rødstøl* vart tilsett våren 2020, og er lokalisert ved Norsk Tindesenter på Åndalsnes. Sjølv om nasjonalparkforvaltarane er tilsett administrativt hos Statsforvalteren i Innlandet, er sekretariatet underlagt nasjonalparkstyret i forvaltninga av verneområda. Statsforvalteren har det administrative ansvaret for nasjonalparkforvaltarane, men ingen instruksjonsrett når det gjeld sekretariatet sitt arbeid for nasjonalparkstyret. I samråd med nasjonalparkstyret, kan statsforvalteren nytte nasjonalparkforvalteren til andre arbeidsoppgåver om behov.

Nasjonalparkforvaltarane skal gjennom si saksbehandling bidra til at styret forvaltar

Årsrapport 2024

verneområda i samsvar med naturmangfaldlova og verneforskriftene, og følgje forvaltningslova sine regler. Forvaltarane skal legge fram saker til behandling i styret, sørge for gjennomføring av skjøtsel- og informasjonsarbeid, halde kontakt med private og offentlege aktørar med interesser i verneområda, og følgje opp økonomiforvaltning knytt til driftsmidlar og tiltaksmidlar i Reinheimen.

I vedtektene til Nasjonalparkstyret, kap. 4., står det følgjande om Nasjonalparkstyret sitt sekretariat:

«Nasjonalpark/verneområdestyret skal ha et sekretariat som består av en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvaltere.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) ansettes av Statsforvalteren.

Ansettelsen skjer etter egen instruks for ansettelse av nasjonalpark/verneområdeforvalter utarbeidet av Klima- og miljødepartementet, og i dialog med styret.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Statsforvalteren har personal- og administrativt ansvar for nasjonalpark-/verneområdeforvalteren.

Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal Statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Nasjonalpark-/verneområdestyret disponerer forvalterens arbeidstid»

2.3 Naturoppsynet

Statens naturoppsyn (SNO) er den utøvande og kontrollerande delen av forvaltninga av verneområda. SNO skal ikkje drive forvaltning, men skal følgje opp miljølovgevinga og vedtak fatta av nasjonalparkstyret og andre offentlege myndigheiter. SNO sine oppgåver spenner frå kontroll, overvaking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområda. SNO har også mange oppgåver knytt til artar som villrein, laks og fjellrev, og ikkje minst registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

SNO er organisert som ein del av Miljødirektoratet, med den administrative staben i Trondheim og lokalkontor rundt om i heile landet. Per Olav Haugen og Thomas Rødstøl er tilsett i SNO med Reinheimen som hovudområde. Per Olav Haugen har kontor i Bismo i Skjåk, og Thomas Rødstøl har kontor på Åndalsnes i Rauma.

I tillegg kjøper SNO i Reinheimen tenester av fjellstyra og andre etter behov. Tenestekjøp omfattar både tilsyn og utføring av tiltak. For Reinheimen blir det kjøpt tenester av fjellstyra i Lesja, Finndalen og frå Skjåk Almenning (privat bygdeallmenning). SNO i Reinheimen bruker ein stor del av si arbeidstid på bestandsovervaking, og spesielt jerv. I tillegg er villreinoppsyn under reinsjakta og villreinteljingar høgt prioritert arbeid i Reinheimen.

Nasjonalparkforvaltarane og SNO har årlege møte i samband med bestillingsdialogen/tiltaksmidlar, gjennomgang av Naturoppdrag og bestilling av tenester frå SNO. Det er viktig at forvaltarane har eit godt samarbeid med SNO, for å halde kvarandre godt oppdatert om forhold i verneområdet.

2.4 Andre sentrale myndigheiter

Det er også andre myndigheiter som påverkar både bruk og tilrettelegging av verneområda.

Kommunane Skjåk, Lom, Vågå, Lesja, Rauma og Fjord har alle areal innanfor verneområdet. Politisk er desse representert med kvart sitt medlem i nasjonalparkstyret. Kommunane har myndigheit etter plan- og bygningslova og motorferdselslova. I enkelte saker må søkjarane avklare søknad om løyve til køyring både etter reglane i verneforskrifta og generelt lovverk (plan- og bygningslova eller motorferdselslova).

Reinheimen-Breheimen villreinutval har ein representant i styret. God dialog med villreininteressene er særleg viktig for å ivareta villrein sitt leveområde.

Statsforvalteren Forvaltarane er organisert i eiga forvaltarteam under Naturmangfald og verneområder hjå Statsforvalteren i Innlandet. Det er 15 forvaltarar i Innlandet, i tillegg deltar 6 eksterne forvaltarar som er tilsett i Vestland og Trøndelag. Statsforvalteren har også klagerett på vedtak som vert fatta av nasjonalparkstyret.

Fylkeskommunane i Innlandet og i Møre og Romsdal er representert politisk i nasjonalparkstyret og i administrativt kontaktutval. I tillegg har fylkeskommunen myndigheit etter kulturminnelova og fagkompetanse knytt til kulturminneskjøtsel, restaurering og bygningsfagleg kompetanse. Fylkeskommunen har også ansvar for regional plan for villrein i Ottadalsområdet (Reinheimen-Breheimen villreinområde).

2.5 Bruken av verneområda

Reinheimen er villmark og brukspark, med interesser knytt til tradisjonell lokal og regional bruk som jakt, fiske, beitebruk, seterdrift og landbruksnæring. Dette fører til behandling av ein relativt stor mengde enkeltsaker, særleg søknader om motorisert ferdsel og byggesaker. Vern med lokal og tradisjonell bruk av naturen med jakt, fiske, beite- og landbruk, står i kontrast til vern med allemannsretten og den opplevingsbaserte bruken av våre områder. I mange saker har styret difor vore restriktive med tilrettelegging som aukar ferdselen i Reinheimen. For å ivareta verneverdiane er det viktig at vernemyndigheita har eit godt samarbeid med dei ulike brukeinteressene og private aktørar i området.

Reiselivet i verneområda knytt til Reinheimen er beskjedne, men ytst i nordvest står kjende attraksjonar som Trollveggen og Trollstigen i ei særstilling. Besøkstalet over Trollstigplatået langs nasjonal turistveg rv. 63, mellom Åndalsnes og Valldal, er på over 1 mill. i året.

Brukarundersøking

I samsvar med Miljødirektoratet si tilråding er det gjennomført brukarundersøkingar i Reinheimen i 2011 og i 2022 (Veileder M-930|2018). Undersøkinga er basert på kasseundersøking der det er samla inn **svarskjema** fordelt på **innfallsportar** kring verneområda. Norsk Institutt for naturforskning (NINA) hadde oppdrag om å gjennomføre etterundersøking og analyse, som for 2022 er presentert i NINA Rapport 2294:

Lenke til NINA rapport 2294:

[Brukerundersøkelse i Reinheimen nasjonal-park. Sommeren 2022](#)

Presentasjon av rapporten v/Yosra Zouhar:

https://www.nasjonalparkstyre.no/uploads/files_reinheimen/Presentasjon-PDF-Yosra-Zouhar.pdf

Brukarundersøkinga i Reinheimen frå sommaren 2022 viser at det er mange utanlandske turistar som kjem til innfallsportane til nasjonalparken, og at mange besøkjer området for fyrste gong. Samanlikna med undersøkinga i 2011 er den største endringa i 2022 at det kjem fleire førstegongsbesøkande til områda, og at det er ei auke av besøkjande frå andre land. Det er verd å merke seg at besøket aukar utanfor eller i randsona til nasjonalparken. Kjerneområda lenger inn i Reinheimen nasjonalpark har framleis eit urørt preg med liten grad av tilrettelegging, og få besøkande. Kunnskap om dei besøkande kjem godt med, da nasjonalparkforvaltninga skal revidere forvaltningsplanen for verneområdet.

Ferdselsregistrering - 2024

Det ble gjennomført ferdselsteljingar i 2024 i Kløvstien og på turstigen ved Eiafossen og inn Langfjelldalen ved Slettvikane.

Plassering	2023		2024	
	Dato	Tot.antall	Dato	Tot.antall
Kløvstien nedre	22.05 - 01.11	3266	20.05 – 17.10	4787
Kløvstien øvre	05.06 - 01.11	4005	Fungerte ikke	
Eiafossen			01.06 - 01.10	1760
Langfjelldalen			06.06-27.09	1125

Nasjonalparkstyret har i 2024 kjøpt inn ein eigen personteller (Pyro Evo m/IR-sensor: [Personteller PYRO Evo - Amparo](#)) for å kunne bruke etter behov, i fyrste omgang på turstigane i området ved Billingen. I dette området har vi ei lang tidsserie på registrering av ferdsel frå 2008 som vil vera nyttig å følgje vidare.

2.6 Sentrale dokument

Naturmangfaldlova vart sett i kraft 01.juli 2009, og erstattar Naturvernlova frå 1970. Vedtak fatta etter Naturvernlova er framleis gjeldande, men naturmangfaldlova har sett ein del nye kriteria til saksbehandling (vurdering av miljørettslege prinsipp etter §§ 8-12) og generelle unntaksreglar i verneforskriftene er erstatta av §48 i naturmangfaldlova.

Verneforskrifter for Reinheimen nasjonalpark, Ottadalen, Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Trollstigen, Tafjorden-Reindalen landskapsvernområder og Brettingsmoen naturreservat, vart sett i kraft 24.11.2006.

Frå 01.03.2020 fekk nasjonalparkstyret utvida forvaltningsmyndigheit med naturreservata, Muldalslia, Slettsvaet, Vermedalen og Einstullie.

Forvaltningsplan for Reinheimen vart vedteken i mars 2010, og nasjonalparkstyret gjorde vedtak om å sette i gang revisjonsarbeidet med oppstartsmelding til partar i verneområdet 12.04.2023, sak ST 9/2023. Det kom inn 8 innspel som blir teke med vidare i prosessen. Det er også presisert at det vil bli mogleg å gje innspel undervegs i prosessen.

Nasjonalparkstyret har i møte 27.10.23 i sak 44/2023, godkjent prosjektplan og lagt til grunn framdriftsplan for vidare arbeid, som vist i tabellen under, *justert desember 2024*:

<i>Planarbeid – «Forvaltningsplan på nett» Dialog med administrativt kontaktutval og fagmiljø undervegs</i>	<i>2022-2025</i>
<i>Informasjon/dialog med ulike brukarinteresser. Møte ved behov</i>	<i>Vinter/vår 2025</i>
<i>Opne møte og eventuelle synfaringar for aktuelle tema</i>	<i>Sommar/haust 2025</i>
<i>Nasjonalparkstyret – planutkast før oversending til fagleg gjennomgang</i>	<i>Haut 2025</i>
<i>Fagleg gjennomgang i Miljødirektoratet</i>	<i>Haut 2025</i>
<i>Eventuell justering av planutkast</i>	<i>Haut 2025/vinter 2026</i>
<i>Høyring av planutkast godkjent av miljødirektoratet</i>	<i>Vinter 2026</i>
<i>Oppsummering av høyringsuttaler og planbehandling i NP-styret</i>	<i>Vår/sommar 2026</i>
<i>Eventuell andre høyringsrunde / avgrensa høyring på endringar</i>	<i>Haut 2026?</i>
Godkjenning av forvaltningsplan	Utgangen av 2026?

I 2024 ble det gjennomført informasjonsmøte i kommunestyre/formannskap i dei ulike kommunane med areal i Reinheimen. Bakgrunn for møta var at revisjonsprosessen skal forankrast lokalt så tidleg som mogleg. I 2024 er det etter kommunevalet mange nye politikare på plass i kommunestyra og forvalterne vurderte det som eit bra tidspunkt for å informere nye politikare i kommunane. Det vart gjennomført møte i kommunestyra/formannskap i Lom, Vågå, Lesja og Fjord kommune.

Besøksstrategi for verneområda i Reinheimen vart vedtatt på styremøte 02.12.2019, og endeleg godkjent av Miljødirektoratet 18.12.2019: [Besøksstrategi-for-Reinheimen.pdf](#) Besøksstrategien er eit vedlegg til forvaltningsplan og besøksforvaltning blir eit eiga tema i revidert forvaltningsplan.

3 Arbeid i nasjonalparkstyret

Nasjonalparkstyret består av representantar som er geografisk spreidde og med andre politiske verv i tillegg. Det er i utgangspunktet lagt opp til minimum 4 fysiske møte i løpet av året. Ved behov vert arbeidsutvalet (AU) nytta for å behandle dispensasjonssaker som ikkje er delegert til forvaltar, men som krev politisk behandling. Det er vidareført praksis om å gjennomføre fleire styremøte på Teams, og ha fysiske møte i barmarkssesong i kombinasjon med synfaringar, og møte med t.d. Rådgjevande utval. Tabellen under viser at det er gjennomført 5 møte på Teams og 3 fysiske møte i 2023.

3.1 Møter og saker

Møtenr.	Møtedato	Møtestad
1	04.03.24	Teams – Konstituerande møte
2	11.03.24	Teams – AU-møte
3	14.-15.03.24	Kompetansedagar for nye styremedl. på Lillehammer
4	08.04.24	Teams
5	10.06.24	Teams
6	17. - 18.06.24	Synfaringar Åndalsnes-Slettvikane-Billingen-Aursjoen, og styremøte 18.06 på Skjåk utmarkssenter i Bismo
7	05.07.24	Teams
8	23.09.24	Synfaring i Finndalen Ivo og styremøte på Villa Vågå Hotel
9	30.10.24	Teams
10	02.12.24	Teams

Nasjonalparkstyret for Reinheimen gjennomførte **9 styremøte** i 2024, og behandla totalt **61 saker**. Arbeidsutvalet i Reinheimen (AU) hadde **1 møte** i 2024, og behandla **1 sak**. 7 møte vart gjennomført som Teams-møte og 2 som fysiske møte med synfaringar. Forvaltarane har i medhald av delegert myndigheit gjort administrative vedtak i **57 saker**.

Under er ei samla oversikt over alle registrerte vedtak møteprotokollane behandla etter verneforskrifter og naturmangfaldlov § 48. I tabellen ender er sakene fordelt etter sakstype pr. år:

Type saker	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Administrative saker/generelle vedtak	18	29	24	22	23	24	24	30	22	33
Vedtak om motorferdsel, inkl. drone	72	72	43	38	32	48	84	47	46	52
Vedtak om tilrettelegging (bygg, anlegg, grusuttak, bru, inngjerding, stiar o.l.)	16	15	11	14	10	14	12	11	17	12
Vedtak om plassering båtar, lavvo, garnkasse	3	3	2	4	2	3	1	2	4	4

Årsrapport 2024

Vedtak om arrangement, ferdse	1			3	2	3	0	2	3	7
Generelle uttaler	3					1	0	0	2	0
Vedtak om plan og planarbeid	2		1	2		1	5	3	3	1
Vedtak om økonomi	2	2	2	2	2	2	2	4	2	2
Klagebehandling	1		1	4	2	0	6	2	0	1
Andre tiltak, merkeordning	3	7	6	1	4	2	8	7	1	1
Sum	121	128	90	90	76	98	142	108	97	113

Saksmengda i tabellen over viser at det er relativt mange enkeltsaker som blir behandla i Reinheimen området i løpet av året. Alle enkeltvedtak som er behandla etter verneforskriftene og etter naturmangfaldlova § 48 blir registrert fortløpende i miljøvedtaksregisteret seinast 3 dagar etter at partane er underretta om vedtaket, jf. Forskrift om Miljøvedtaksregisteret: <http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-14-643>

Lenke til saker i Reinheimen registrert i miljøvedtaksregisteret frå 01.01.2014:
[Miljøvedtaksregisteret](#)

Reinheimen skil seg ut med eit relativt høgt tal på inngrepssaker som bygg, anlegg, bru, gjerde, sti o.l. Søknader om motorisert ferdse i verneområde er relativt forutsigbart og stabilt. Det er søknader om bruk av drone som har auka noko siste åra. Bruk av drone viser seg å være eit godt hjelpemiddel, og miljødirektoratet har i brev 06.03.19 gjeve nasjonalparkstyra råd om behandling av slike type saker. Miljødirektoratet viser i sitt brev til at det er tilstrekkeleg regulering for å vurdere søknader om dronar i dei fleste verneområde, men at det med fordel kunne vært brukt omgrep som "drone" i staden for "modellfly og liknande", jf. § 3, pkt. 7.2 Støy. Eventuelle forskriftsendring må vurderast i lys av det generelle arbeidet med standardisering og forenkling av forskriftsmalane. Miljødirektoratet skriv at det foreløpig ikkje er aktuelt å revidere forskriftene på dette punktet utan at det skjer i samband med andre nødvendige endringar av verneforskriftene.

Endring av verneforskrift

Endring av verneforskrift for Reinheimen nasjonalpark, (sak 2017/1242):

Det er i Meld. St. 18 (2015-2016), foreslått og å opne for sykling på vegar og stigar i nasjonalparkar og landskapsvernområda. Arbeidet stoppa opp i 2017, og miljødirektoratet signaliserte framleis at arbeidet ikkje vil bli prioritert da KLD framleis jobbar med nye malar for verneforskrifter.

3.2 Økonomi

Kvart år vert det søkt om tiltaksmidlar til gjennomføring av tiltak i Reinheimen. Nasjonalparkstyret meldte inn behov for **kr. 3 375 000,-**, men fekk tildelt **kr. 2 300 000,-** til tiltak i verneområdet for 2024. I tillegg ble det tildelt **kr. 550 000,-** i supplerande tildeling til gjennomføring av ny sti ved Eiafossen. Totalt disponibelt beløp for 2024 var **kr. 2 850 000,-**. Tabellen under gir ein oversikt over forbruk i 2024.

Tiltaksmidlar for 2023 (Kap 1420 Post 31)	Tildeling	Merknad	Regnskap	Samarbeidsaktør
SKJØTSESLILTAK	200 000			
Romsdalen lvo, Selen, Gravdehaug, Horgheimseter, Vermedalen Finndalen lvo, Sterringen		Slått Gravdehaug, Selen, Horgheimseter, Vermedalen Nofence storfe Vermedalen Nofence geit Gammel Strerringen	182 170	Private aktører Naturvern- forbundet
TILRETTELEGGING OG INFORMASJON	2 650 000			
Billingen - hovudinnfallsport	380 000	Stikurs 16.-19.sept. utviding parkering Rep. Utleddsbrua Sårbarhetskartlegging	198 218	SNO, Nils Bakke, Skjåk Alm., Miljøfagleg utredning AS
Bjørli – info.punkt	100 000	Mulighetsstudie	47 500	SPOR AS
Trollveggen – tilrettelegging ny sti	1 095 000	Vippeskilt natursti, cortenstålskilt, tekster, grafisk arbeid, overføring prosjektmidler til Rauma kommune for oppfølging	1 141 666	Ny sti AS, Solvang AS, Dokkadeltaet AS, Rauma kommune
Kløvstien – innfallsport	150 000	Nofence storfe Skogrydding Skiltproduksjon Brosjyre Cortenstålføtter til naturstistolper Klopper - natursti	231 180	ANNUNATAK AS Ny Sti AS Bakkes bokstaveri Setnes maskin og utemiljø Dale gard Per Jonas Bakke Tørris Haugan
Trollstigplatået - hovudinnfallsport	100 000	Ikkje gjennomført, midlar omdisponert	0	
Slettvikane – rasteplass / info.punkt	600 000	Opparbeiding ny rasteplass og restaurering av den gamle rasteplassen	770 000	Møre og Romsdal fylkeskomm.

Årsrapport 2024

<i>Slettvikane-rasteplass/info.punkt Ompostert 2NV085 naturrestaurering</i>			-170 000	<i>Møre og Romsdal fylkeskomm.</i>
<i>Infotiltak - Besøksstrategi</i>	125 000	<i>Varsomhetsplakater Lesja Bygdemuseum - Cortenstålskilt og plakater Slettvikane og Trollveggen – innhaldsproduksjon Kløvstien – opplysningsskilt Trollveggen - cortenstålskilt</i>	220 015	<i>Grafika AS ANNUNATAK AS Solvang AS Norsk Tindesenter Trollbinde AS Kristoffer Mømb AS</i>
<i>Infotiltak - formidling</i>	100 000	<i>Formidlingsprosjekt VR-film villrein, sak 2023/14153, ST 8/2024</i>	100 000	<i>Norsk fjellsenter, jf. intensjonsavtale</i>
SUM Post 31	2 850 000		2 720 750	<i>Supplerende tildeling 550 000</i>
<i>rest</i>			<i>129 250</i>	<i>63 000 overført Rondane 2NV033</i>

Nasjonalparkstyret får tildelt budsjettmidlar til drift, og planarbeid etter årleg søknad. Driftsmidlane vert tildelt Statsforvalteren i Innlandet, som fører rekneskapen på vegne av nasjonalparkstyret. Drift av sekretariatet, inkl. leige av kontor kjem i tillegg, og inngår i budsjettet til Statsforvalteren i Innlandet.

Drift (Kap 1420 Post 21)		Budsjett	Rekneskap
Sekretariat, Statsforvalteren i Innlandet	kontorhald, reiser, m.m. utanom løn	<i>Ikke eiga budsjett</i>	<i>Inngår i Sf sitt budsjettregnskap</i>
Nasjonalparkstyret -drift	Reise- og møtegodtgjersle Reiseutgifter rådjevande utval, Administrativt kontaktutval	400 000	395 628
Grunnstøtte drift	Domeneleige, div. utstyr, teller, drift vedlikehold Kløvstien	100 000	111 560,2
Forvaltningsplan, revisjon	<i>Møter i kommunene</i>	30 000	7 181,53
SUM		530 000	514 369
		<i>rest</i>	<i>15 631</i>

3.3 Ulovlege tiltak, regelbrot

Det følger av Nasjonalparkstyret for Reinheimen sine vedtekter, at styret har eit sjølvstendig ansvar for å følgje opp brot på vernereglane.

I 2024 har styret behandla 1 sak om oppfølging av ulovlege forhold i verneområdet, mellom anna brot på vilkår i vedtak, og inngrep utan vedtak om dispensasjon.

Årsrapport 2024

Oversikt over avvik og anmeldelser rapportert av SNO i tabellen under.

Årstall	Anmeldt	Avvik - Rapport til forv. Mynd	Mindre avvik rapportert til forv.mynd	Ingen avvik
2013	3	14	3	10
2017		2		
2019			5	7
2020		1	2	2
2021	1		2	
2022	1	1		3
2023	1	5		6
2024	1	1	0	2
SUM	7	18	12	22

3.4 Andre utval

Rådgjevande utval for Reinheimen

Rådgjevande utval for Reinheimen består av representantar for dei ulike interessene i området; grunneigarar, andre offentlege organ, fjellstyre, næringsliv, friviljuge organisasjonar, m.a. natur- og miljøorganisasjonar og liknande.

Det vart ikkje gjennomført møte med rådgjevande utval i 2024.

Rådgjevande utval for Reinheimen	
Lesja fjellstyre	Romsdal Reiseliv
Skjåk allmenning	Visit Nordvest
Finndalen fjellstyre	Visit Jotunheimen AS
Grytten fjellstyre	Nasjonalparkriket Reiselivslag AS
Norddal fjellstyre	DNT Sunnmøre
FNF Møre og Romsdal	Guide Romsdal / Ræin
FNF Møre og Romsdal	Rauma historielag
FNF Innlandet	Norddal sogelag
FNF Innlandet	Rauma elveeigarlag
Grunneigarrepresentant Lesja	Tafjord Kraft / Rauma Energi
Grunneigarrepresentant Lom/Vågå	Bane Nor
Grunneigarrepresentant Fjord	Nye veier
Grunneigarrepresentant Rauma	Statens Vegvesen
Møre og Romsdal bonde- og småbrukarlag	Statskog SF
Møre og Romsdal Bondelag	Mjøsen Skog
Oppland bonde- og småbrukarlag	Allskog
Innlandet Bondelag	

Administrativt kontaktutval for Reinheimen

Oppretta i 2013 og består av 9 personar, ein administrativt tilsett frå kvar kommune og fylkeskommune, og ein frå besøkssenter nasjonalpark. Utvalet skal bidra til best mogleg kommunikasjon mellom administrativt nivå for nasjonalparkstyret, kommunane og fylkeskommunane. Forvaltarane har jamleg kontakt med kommuneadministrasjon i

Årsrapport 2024

samband med førebuing av enkeltsaker, særleg det som gjeld motorferdsel og byggesaker. Det ble ikkje halde eiga møte med kontaktutvalet i 2024,

Forvaltarteam Innlandet

Forvaltarane i Innlandet har møte på Teams kvar onsdag, der og forvaltarar i Vestland og Trøndelag som deler verneområde med oss i Innlandet, også er invitert til å delta. Møta starta som ein uformell «kaffeprat» for dei som sit langt frå kollegaer, og behovet auka under pandemien med krav om heimekontor. Etterkvart er dette ein viktig møteplass med låg terskel for å ta opp felles saker og aktuelle problemstillingar. Leiar for naturmangfald og verneområde hjå Statsforvalteren i Innlandet, deltek også i møta.

Forvaltarane har og minst ei fysisk forvaltarsamling, som i 2024 var lagt til Åndalsnes / Norsk Tindesenter 25.-26. september.

Fleire forvaltarar deltok og på Embetssamling med påfølgande felles arbeidsdag på Rosenlund 5.desember.

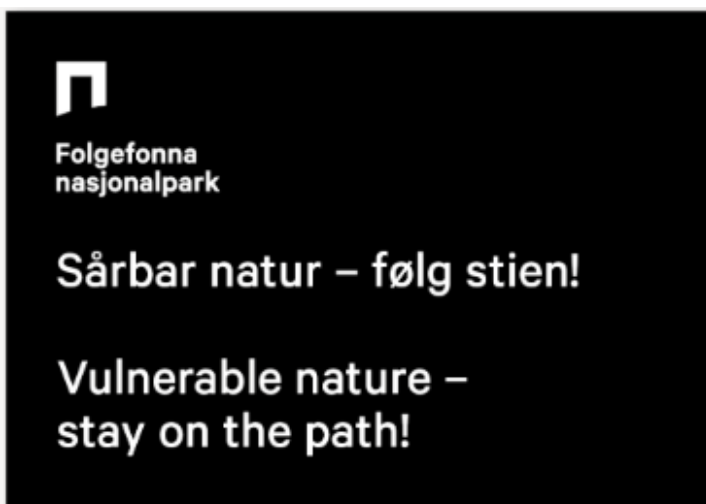
I tillegg har sekretariatet deltatt på Klimakonferansen for Innlandet på Hamar 12.-13.nov. og andre relevante Webinar som blir arrangert av NINA, Miljødirektoratet og andre aktørar.

4 Informasjonsarbeid

Informasjonspunkt

Det er 18 informasjonspunkt med informasjonsplakatar kring Reinheimen. I tillegg er det 32 mindre informasjonstavler, 7 skilt om ferdselsreglar, 6 bronseplakettar og 100 verneområdeskilt.

Varsomheitsplakater til verneområda i Reinheimen ble kjøpt inn i 2024, til bruk på innfallsportar med betydeleg besøk/trafikk.



Oppgradering av informasjonspunkt Lesja Bygdemuseum - samarbeidsprosjekt med Dovrefjell-Sunndalsfjella, Lesja kommune og Lesja Bygdemuseum. Foto under viser det gamle informasjonspunktet, ny plassering med nye skiltsystem i cortenstål.



Nettside og brosjyre

Besøksside om Reinheimen: <https://reinheimen.no>

Kartbrochure Reinheimen: [M- 2563 Reinheimen-web.pdf \(nasjonalparkstyre.no\)](#)

5 Tiltak og prosjekt

5.1 Billingen

Stikurs 16.-19.sept 2024, på Billingen

I samarbeid med forvalter i Reinheimen arrangerte SNO og Miljødirektoratet eit praktisk stikurs på Billingen 16. - 19. september. Formålet med kurset var å lære metoder for å kunne ta vare på eksisterende stiger i naturen.

Tema og opplegg for kurset var:

- Teori om tilrettelegging av stig i norsk natur, om Reinheimen og innfallsporten Billingen
- Praktisk instruksjon ute ved Stiskolen/SNO
- 2 lange arbeidsdagar ute i felt på natur- og kulturstigen
- Gjennomgang av Billingen natur- og kulturstig, oppsummering og vegen vidare
- Metode: «kvist sti», spalta grussti, grøfting, handtering av vatn, revegetering, omlegging av sti, restaurering, enkelt vedlikehald, Rett sti på rett plass!!!
- Deltakarar: 20 stk. (forvaltarar, fjellstyre, DNT, SNO, pilgrimssenteret, Skjåk Alm., Norsk fjellsenter, miljødirektoratet)



Fornøgd forvaltar og kursdeltakarar



Steinsett spalt for handtering av vatn

Årsrapport 2024

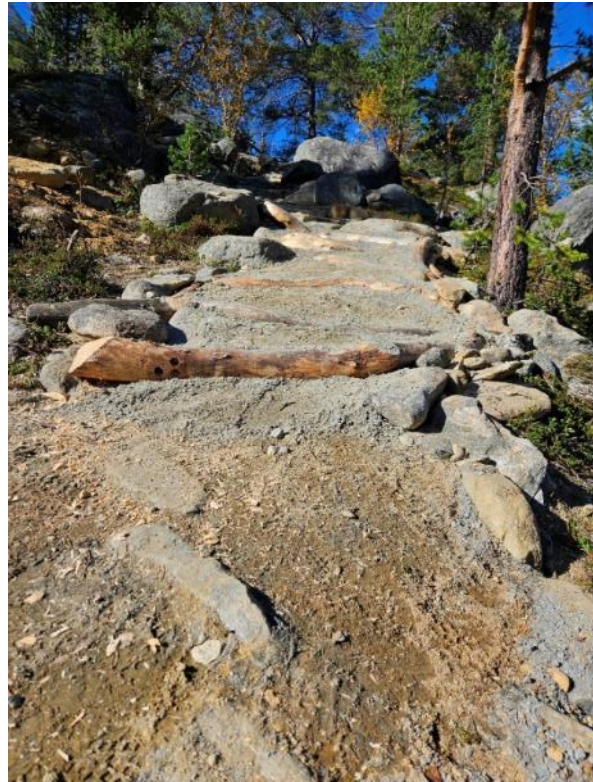
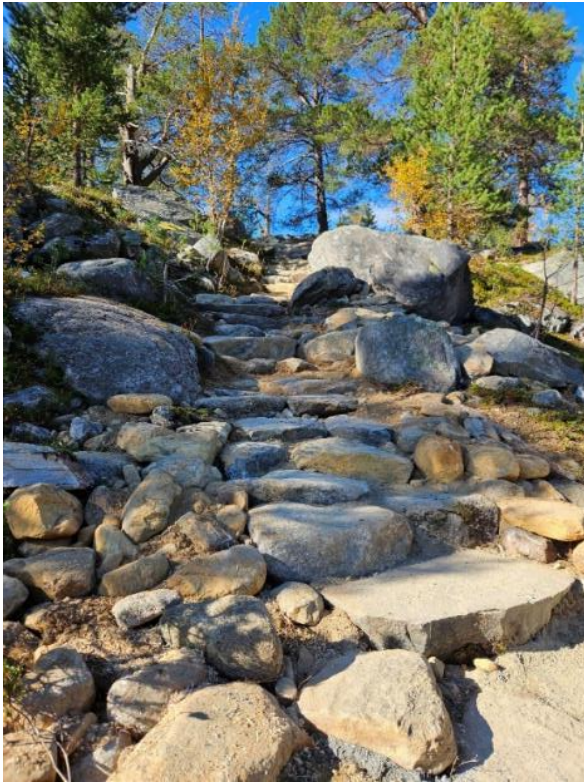


Foto: Spalta grussti og «kvist sti», t.v., og Steintrapp t.h.



Foto: oversiktsfoto etter stikurs, SNO Per Olav Haugen

Tiltak for å gjera natur- og kulturstigen på Billingen meir robust mot auka ferdsel og stå imot slitasje og erosjon krev finansiering og arbeidsinnsats framover.

Utviding parkeringsareal

Parkeringsareal på innfallsporten ble i samarbeid med grunneigar avklart i løpet av hausten 2024 og arbeidet starta opp av lokal entreprenør seinhausten 2024. Tiltaket ble ikkje fullført pga tidleg snø/vinter og blir slutført i 2025.



5.2 Bjorli

SPOR AS utarbeider kommunikasjonsplan for Bjorli-området i samsvar med avtale og oppdrag for Reinheimen og Dovrefjell- Sunndalsfjell nasjonalparker. Forvaltarane bidreg i prosjektgruppe. Arbeidet er starta opp og vart slutført i februar 2025. [Rapport kommunikasjonsstrategi Bjorli ENDELIG 240225-002.pdf](#)

5.3 Trollveggen, Eiafossen

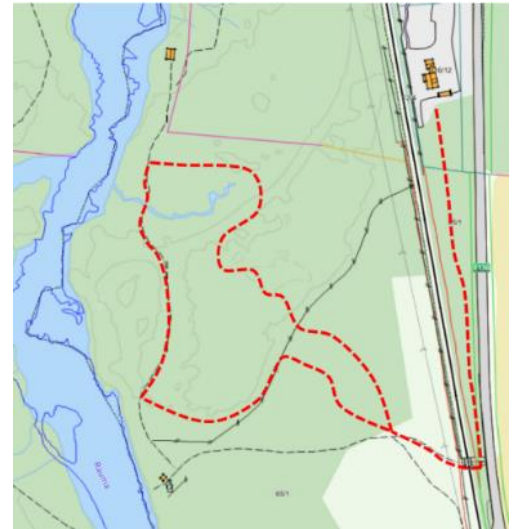
Stien ved Eiafossen skal kanalisere trafikk vekk frå Reinheimen nasjonalpark av omsyn til villreinområdet. I tillegg skal stien leie gangtrafikk bort frå fiskeplassane for å unngå konflikt mellom fiskarar og turgåarar. Kanaliseringa handlar også om å gjere tilpassingar for å minimere belastninga på landskapsvernområdet.

Langs stien vil det bli gitt informasjon som skal bidra til auka naturkunnskap, fascinasjon for naturen og forståing for verneverdiane. Det skal også informerast om korleis ein skal opptre i møte med fiskarar og naturen for å redusere uro, forsøpling og sikre sporløs ferdsel.

Årsrapport 2024

Det vart gjennomført tilbuds konkurranse for stiprosjektet, fordelt på to delprosjekt, Delprosjekt 1 (anlegg med gravemaskin) og delprosjekt 2 (stielement). Valde leverandørar J.O Moen Anlegg, og Ny Sti AS gjennomførte etter bestillinga. I tillegg ble det kjøpt inn cortenstålskilt og plakater for produksjon av innkjøp av natursti. På grunn av underfinansiering ble tildelt supplerende tildeling på kr. 550 000 jf. økonomisk oversikt over kar 3.2.

Det er og inngått avtale med Rauma kommune om oppgradering av naturstien ved Trollveggen/Eiafossen i samsvar med oppdragsbeskrivelsen. Rauma kommune er prosjektansvarleg og følgjer opp entreprenørane i samarbeid med nasjonalparkforvaltaren.



Figur 1 viser traseen for turstien.

Finansieringa føresette at Rauma kommune gjekk inn i ei samarbeidsavtale om besøksforvaltning i Rauma, med denne ansvarsfordelinga:

- Reinheimen nasjonalparkstyre har ansvar for skilting på Kløvstien og Eiafossen.
- Rauma kommune og Reinheimen NP har ansvar for at Kløvstien og Eiafossen blir godt tilrettelagde stiar som innfallsportar til nasjonalparken.
- Rauma kommune skal nytte merkevara "Noregs nasjonalparkar" elles i kommunen og ha eigarskap og driftsansvar for dei prioriterte stiane i besøksstrategien til Rauma (med unntak av DNT-stiar).
- Alle samarbeidsaktørane bør møtast årleg for å koordinere prosjekt og søknader om støtte til besøksforvaltning knytt til verneområda. Det bør gjennomførast eit møte om hausten, eit møte før søknadsfristar og eit møte før sommarsesongen. Rauma kommune er ansvarleg for å invitere til desse dialogmøta.

Etter at arbeidet vart starta opp, kom det spørsmål frå grunneigar om det var mogleg å flytte gjerdet, for å halde turgåarar åtskilt frå beitedyr. Dette var ein god idé av fleire grunnar, og forvaltninga fann midlar til å sette opp eit nytt gjerne i tråd med ynskje frå grunneigar.

Årsrapport 2024



SNO utførte arbeidet og ila okt. kom gjerdet opp. J.O. Moen i gang med å lage grussti.



Ny Sti, SNO og grunneigar samarbeida om å sette opp stielement på dei vanskelegaste partia.



Årsrapport 2024



Her testar grunneigarane ny rasteplass med utsikt til Trollveggen (Foto: Liv Jorunn Horgheim).



Delar av stitraseen er kun merka med raude punkt, slik at stien blir laga til gjennom tråkk.

5.4 Kløvestien

Tiltak som er gjort på Kløvestien i 2024 er grøfting og reparasjon av enkelte parti. Brosjyren om Kløvestien, plakatar ved start og vippeskilt kom på plass i juni.

Det er gjort avtale med «stiryddarar» for å ha ansvar for å vaske do ved stigstart og fylle på med dopapir. Dette har fungert bra, og det er positive attendemeldingar om at forhalda ved Kløvestien har blitt svært godt.

Det står att klopplegging og forbetringar av turstien, spesielt ved Trollstigfoten. Det er planlagt å oppgraderte informasjonsskilta langs Kløvestien, ved å byte ut dei gamle skilta med vippeskilt i trå med designmanualen. Dette arbeidet blir vidareført i 2025.



Foto frå feiringa under Norsk fjellfestival der ungane fekk testa naturbingoen i den nye brosjyra.



Bilete frå feiringa under Norsk fjellfestival, der grunneigar og stiryddar fortel om området.

5.5 Slettvikane

Oppgradering av Slettvikane vart fullfinansiert i 2024, og arbeidet starta opp i september.

Slettvikane er i Besøksstrategien definert som eit informasjonspunkt langs Fv 63. Toalett på rasteplassen vart kjøpt inn og oppført i 2023 som eit spleiselag. Møre og Romsdal fylkeskommune har som vegeigar teke på seg driftsansvaret og utarbeidd detaljplan for rasteplassen i tråd med styrevedtak.

I 2024 har rasteplassen blitt oppgrusa, benker og bord er kjøpte inn, og fundament er laga for oppføring av skiltsystem i kortenstål. I tillegg er den stengde rasteplassen aust for Fv 63 restaurert og revegetert. Snøen kom før arbeidet vart ferdig, så siste rest blir gjennomført ila 2025.

Årsrapport 2024



Innramming av «ny» parkeringsplass på Slettvikane.

Parkeringsplassen som er restaurert til naturleg tilstand.



5.6 Formidlingsprosjekt – villrein

Formidlingsprosjektet er starta opp og blir slutført i 2025. Forvaltar i Reinheimen og Breheimen er med i ressursgruppe som sikrar at innhaldet i VR-film villrein er relevant og knytt opp mot villreinstammen i Reinheimen-Breheimen området. Arbeidet er relevante for andre autoriserte besøkssenter knytt til Reinheimen og Breheimen og kan nyttas i formidlingsopplegg for skuleklasser og turistgrupper etter avtale med Norsk fjellsenter-Besøkssenter nasjonalpark / Forvaltningsknutepunkt for Reinheimen.



Ressursgruppe t.v. formidling i skuleklasse t.h. Foto: Live Sulheim

5.7 Scenarioanalyse - villrein

NINA rapport 2478: *Scenarioanalyser: evaluering av effekten av avbøtende tiltak for villreinen i ReinheimenBreheimen* vart fullført og levert Nasjonalparkstyret for Reinheimen desember 2024. [NINA Brage: Scenarioanalyser: evaluering av effekten av avbøtende tiltak for villreinen i Reinheimen-Breheimen](#)

5.8 Skjøtsel

Nasjonalparkstyret har 6 skjøtelsplanar og fleirårlege skjøtelsavtaler med fjellstyre, rettighetshavarar i statsallmenning og private grunneigarar om skjøtsel i Finndalen Ivo, Lordalen Ivo, og i i Romsdalen Ivo.

I 2024 ble det gjennomført skjøtselstiltak i Finndalen Ivo og i Romsdalen Ivo.

*Boergeit på Gamle Sterringen i
Finndalen Ivo*



Hengegras lokalitet ved Finna elv på
Breidstulen i Finndalen Ivo.

Årsrapport 2024



Slått og rydding utført av naturvernforbundet i Møre og Romsdal 2024. Foto: Øystein Folden.

*Slått på Søre Selen i 2024.
(Foto: Kim Daniel Hersel Sogge).*



Kyr på beite på Stavemsetra i Vermedalen.

Norges nasjonalparkar

- Reinheimen er eit av dei største urørte høgfjellsområda i Sør-Noreg, der villmark med spor etter gamal fangstkultur pregar fjellområdet.
- Oppretta 2006, 3.største NP i landet med 1969 km²
- Villreinen sitt leveområde er hovudformål med vernet
- Dei høgste fjella er over 2 000 moh., medan det lågaste punktet ligg i Romsdalen ca. 130 moh.
- Nasjonalparken har mykje av det opphavlege fjelløkosystemet med villrein, jerv, kongeørn, jaktfalk og ryer.
- Reinheimen er særleg rik på kulturminne etter den gamle villreinfangsten, med fangstgroper, massefangstanlegg, bogestelle og restar av gamle buplassar til fangstfolka.
- Landskapsvernområda Finndalen, Lordalen, Romsdalen, Tafjorden-Reindalen er verdifulle kulturlandskap, med rikt artsmangfald knytt til seterdrift, slått og beitebruk.



Kontaktinformasjon Nasjonalparkstyret for Reinheimen

Telefon:	+4761266204
E-post:	sfinpost@statsforvalteren.no
Nett:	www.nasjonalparkstyre.no/Reinheimen/
Post:	Postboks 987, 2604 Lillehammer
Besøksadresse:	Norsk fjellsenter / Norsk Tindesenter